

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК 20. ОСНОВИ РИМСЬКОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр вивчення	1/ 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття - 32 год.
	Самостійна робота - 86 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного та приватного права к. 215; к. 123 (кабінет викладача)
Викладач /і:	Солонько М.Ф., к.ю.н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua тел. 0985955794
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Навчальна дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи необхідних юридичних знань про загальнотеоретичні засади римської та сучасної цивілістики, засвоєння таких фундаментальних понять та категорій як справедливість, розумність, добросовісність у приватноправових відносинах; засвоєння основ правового регулювання сімейних, речових, зобов'язальних, спадкових, процесуальних відносин в Стародавньому Римі, інших категорій та інститутів, які сьогодні в більшості своїй реципіювані в цивільному праві України.</p> <p>Опанування цієї дисципліни сприятиме формування правового мислення, професійного праворозуміння та правової культури майбутнього юриста шляхом засвоєння норм правової спадщини Давнього Риму.</p>	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
<p>Мета: набуття здобувачами вищої освіти поглиблених та систематизованих теоретичних знань про становлення та розвиток правової спадщини Стародавнього Риму, вивчення основних інститутів римського цивільного права, а також впливу римського цивільного права на розвиток сучасного цивільного права.</p> <p>Завдання: ознайомлення з античною правовою культурою, її впливом на розвиток сучасної цивілістики, підготовка здобувачів вищої освіти до вивчення ряду основних та</p>	

спеціальних дисциплін.

Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у 4 загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності

СК 2 Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції

СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

РН20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ОРН 1.Знати загальні положення основних правових інститутів, погляди римських юристів

ОРН 2. Розуміти теоретичні положення римського цивільного права

ОРН 3.Вміти користуватись узагальненими теоретичними висновками римської юриспруденції

ОРН 4. Аналізувати історичні об'єктивно обумовлені передумови виникнення, становлення та розвитку приватноправових інститутів, що визначили подальший розвиток цивільно права більшості країн світу.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського цивільно права

Поняття римського права. Основні етапи розвитку римського права. Принципи римського права. Поділ римського права на приватне і публічне. Основні системи римського приватного права. Взаємозв'язок цивільного права та права народів. Інституційна та пандектна структура римського приватного права. Історичне значення римського приватного права.

Поняття, види, типи і форми рецепції права. Загальні положення про рецепцію римського права. Рецепція римського права у Європі. Рецепція римського права в Україні. Значення римської юриспруденції для розвитку сучасного права.

Предмет римського приватного права як навчальної дисципліни. Мета і завдання вивчення римського приватного права. Методи вивчення римського приватного права.

Джерела вивчення римського приватного права.

Тема 2. Джерела римського цивільного права

Значення терміна «джерело права». Поняття і види джерел римського приватного права. Jus scriptum (писане право). Jus non scriptum (неписане право).

Звичаї. Закони XII таблиць як збірник звичаєвого права. Закони у Стародавньому Римі. Постанови народних зборів. Сенатусконсульти. Імператорські конституції.

Едикти імператорів. Рескрипти. Мандати. Декрети. Кодифікація імператорських конституцій. Едикти магістратів (претора, курільного едила, правителя провінції) як специфічна форма правотворення. Кодифікація едиктів.

Діяльність юристів. Форми діяльності юристів у Стародавньому Римі. Консультації правознавців. Твори римських юристів. Інституції Гая. Дигести. Твори римських істориків. Твори римських ораторів, письменників, сатириків, філософів тощо. Кодифікація римського права.

Кодифікація Юстиніана. Кодекс Юстиніана. Дигести. Інтерполяції. Новели. Звід цивільного права.

Тема 3. Особи у римському цивільному праві

Поняття особи у Стародавньому Римі. Види суб'єктів права. Статус свободи. Статус громадянства. Сімейний статус.

Цивільна правоздатність. Виникнення та припинення цивільної правоздатності. Зміст цивільної правоздатності. Обсяг цивільної правоздатності.

Дієздатність. Чинники, які впливали на дієздатність у Стародавньому Римі. Види дієздатності. Опіка і піклування.

Основний поділ населення Римської держави на вільних і рабів. Римське громадянство (виникнення, набуття, припинення). Правове становище римських громадян. Правове становище латинів. Правове становище перегринів. Правове становище вільновідпущеників. Правове становище колонів. Правове становище рабів.

Юридичні особи (universitas). Ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб. Виникнення та припинення юридичних осіб у Стародавньому Римі.

Представництво та його види в Стародавньому Римі. Діяльність прокуратора як вид добровільного представництва. Діяльність на підставі договору доручення.

Тема 4. Сімейний статус фізичної особи

Особливості регулювання сімейних відносин на різних етапах історії Стародавнього Риму. Римська сім'я. Споріднення. Поняття агнатської та когнатської сім'ї. Особи свого права та особи чужого права. Глава родини (pater familias). Лінії та ступені споріднення. Свояк.

Шлюб і його види. Законний римський шлюб. Шлюб з чоловічою владою. Шлюб без чоловічої влади. Конкубат. Контуберніум. Укладення шлюбу. Форми шлюбних церемоній. Умови вступу до шлюбу. Підстави припинення шлюбу. Розлучення.

Правові відносини подружжя. Особисті та майнові відносини подружжя у шлюбі з чоловічою владою. Особисті та майнові відносини подружжя у шлюбі без чоловічої влади. Посаг (придане). Дошлюбне дарування.

Відносини батька і дітей. Батьківська влада. Підстави встановлення батьківської влади над дітьми. Узаконення. Усиновлення. Арогація. Адопція. Підстави припинення батьківської влади. Відносини між матір'ю і дітьми.

Тема 5. Захист цивільних прав. Позови

Форми захисту порушених прав у Стародавньому Римі. Поняття і види приватної саморозправи. Самооборона. Обмеження приватної саморозправи. Встановлення системи викупів. Припинення приватної саморозправи. Поняття судового процесу. Види судового

процесу. Легісакційний процес, його стадії. Формулярний процес. Позовні форми звернення.

Інтенція. Демонстрація. Кондемнація. Ад'юдикація. Процесуальне представництво. Екстраординарний процес. Поняття і види позовів. Речовий позов (*actio in rem*). Персональний або особистий позов (*actio in personam*). *Actio stricti juris* (позов — суворого права) та *actio bonae fidei* (позов — доброї совісті). *Actio directa* (—прямий позов) та *actio contraria* (—зворотний позов). *Actio utilis* (позов за аналогією). *Actio ficticia* (позов з фікцією). Кондикційний позов. Позови штрафні та реперсекutoryні. *Actio noxales* (ноксальний позов). Позовна давність. Початок, переривання та призупинення перебігу позовної давності. Відмінність законних строків від позовної давності. Спеціальні засоби преторського захисту. Інтердикти. Стимуляція. Реституція. Введення у володіння.

Тема 6. Речі та речові права: загальні положення

Поняття речей у римському праві. Класифікація речей. Поняття майна.

Речі божественного права (*res divini iuris*) і речі людського права (*res humani iuris*). Речі приватні та публічні. Речі природного походження та речі штучно створені. Речі тілесні (*res corporales*) та безтілесні (*res incorporales*). Речі, допущені до обігу (*res in commercio*) та речі, вилучені з обігу (*res extra commercium*). Співвідношення понять товар і річ.

Речі манципні та неманципні (*res mancipi* та *res nec mancipi*). Ритуал «*mancipatio*». Речі рухомі (*res mobiles*) та нерухомі (*res immobiles*).

Речі індивідуальні (*species*) і родові (*genera*). Речі споживні (*res quae usu consumuntur*) та неспоживні (*res quae usu non consumuntur*). Подільні та неподільні речі. Речі прості, складні та складені. Плоди і доходи. Послуги залежних осіб (*mercedes*). Рента із земельних ділянок (*pensiones*). Проценти з капіталу (*usurae*).

Поняття речового і зобов'язального права. Види речових прав.

Тема 7. Володіння

Поняття володіння (*possessio*) у римському праві. Володіння (посідання) і право володіння. Історичні умови виникнення інституту володіння у Стародавньому Римі. Фактичний склад відносин володіння (*animus possidendi* та *corpus possessionis*). Співвідношення володіння з правом власності.

Умови встановлення володіння (фактичне панування над річчю та володільницьке волевиявлення). Способи та правові наслідки набуття законного та незаконного (добросовісного і недобросовісного) володіння. Припинення володіння.

Первісне та похідне володіння. Натуральне та цивільне (інтердиктне) володіння. Володіння кредитором річчю, яку передано в реальну заставу. Володіння в порядку секвестру. Прекарне володіння.

Посесорний і петиторний захист володіння. Види володільницьких інтердиктів.

Тема 8. Право власності

Формування поняття про право власності у Стародавньому Римі. Характерні риси відносин власності.

Поняття і зміст права власності. Право володіння. Право користування та право збору плодів (право одержувати прибутки). Право розпорядження. Право захисту. Обмеження права власності.

Види права власності. Квіритська власність. Провінційна власність. Преторська або бонітарна власність. Спільна власність.

Спосіб набуття права власності (*modus acquirendi*) і титул набуття (*titulus acquirendi*). Первісні способи набуття права власності. Захоплення безгосподарної речі (*occupatio*). Переробка речі (*specificatio*). Злиття (*confusio*) та змішування (*commixtio*) речей. З'єднання речей (*accessio*). Набувальна давність (*usucapio*). Правові способи похідного набуття права власності (манципація, уступка права, традиція). Припинення права власності.

Захист права власності. Віндикаційний позов (*res vindicatio*). Негаторний позов (*actio negatoria*). Прогібіторний позов (*actio prohibitoria*). Публіціанський позов (*actio in rem Publiciana*).

Тема 9. Права на чужі речі

Історичні умови виникнення прав на чужі речі у Стародавньому Римі. Поняття та особливості прав на чужі речі. Види прав на чужі речі.

Сервітути: поняття та види. Законні, договірні, заповідальні й преторські сервітути. Способи встановлення сервітутних прав. Припинення сервітутних прав. Захист сервітутів. Земельні (предіальні) сервітути, їх особливості. Міські та сільські сервітути. Приватні та публічні сервітути. Особисті (персональні) сервітути. Узуфрукт. Узус. Право користування чужим житлом (для проживання). Право користування чужою робочою силою (рабами) або тваринами (худобою).

Емфітевзис (право користування чужою земельною ділянкою сільськогосподарського призначення). Підстави встановлення емфітевзису. Права та обов'язки емфітевта та власника земельної ділянки. Захист емфітевзису. Припинення емфітевзису.

Суперфіцій (право користування чужою земельною ділянкою для забудови в межах населеного пункту). Підстави встановлення суперфіцію. Права та обов'язки суперфіціаря і власника земельної ділянки. Припинення суперфіцію.

Право застави (заставне право). Поняття застави. Форми застави. Фидуціарна угода. Пігнус. Іпотека: поняття, види, підстави виникнення і припинення

Тема 10. Загальні положення про зобов'язання

Поняття зобов'язання та його роль в економічному житті суспільства. Зміст зобов'язання. Відмінність речового та зобов'язального права.

Види зобов'язань. Цивільні (*civiles*), преторські (*honorariae*) та натуральні (*naturales*) зобов'язання. Подільні (*obligatio dividue*) та неподільні (*obligatio individue*) зобов'язання. Альтернативні зобов'язання. Факультативні зобов'язання. Односторонні та двосторонні зобов'язання.

Сторони в зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язанні. Часткові та солідарні зобов'язання. Заміна осіб у зобов'язанні. Новація. Цесія. Переведення боргу.

Підстави виникнення зобов'язань. Поняття і види юридичних фактів. Виконання зобов'язань. Вимоги належного виконання зобов'язань. Забезпечення виконання зобов'язань. Порука (*adpromissio*). Завдаток (*arra*). Неустойка (*stipulatio roeuae*). Застава.

Поняття невиконання або неналежного виконання зобов'язань. Вина. Форма вини (умисел та необережність). Майнова шкода (збитки). Наслідки невиконання зобов'язань. Підстави звільнення боржника від відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань. Випадок (*casus*). Непереборна сила (*vis major*).

Припинення зобов'язань, крім виконання. Новація. Залік. Поєднання кредитора і боржника в одній особі. Неможливість виконання (*impossibilium*). Звільнення від боргу (*remissio debiti*).

Тема 11. Договори: загальні положення

Поняття і види договорів. Односторонні та двосторонні договори. Договори «суворого права» та договори «доброї совісті». Консенсуальні, реальні, вербальні та літеральні контракти. Пакти.

Зміст договору та його елементи (істотні, звичайні, випадкові). Умови і строки в договорі. Мета договору.

Умови дійсності договорів. Законність договору. Вільне волевиявлення сторін. Помилка. Обман. Правоздатність і дієздатність сторін договору. Визначеність змісту договору. Форма договору. Реальна можливість виконання договору.

Укладення договору. Оферта. Акцепт.

Тема 12. Окремі види договірних зобов'язань

Вербальні контракти (verbis). Стипуляція (stipulatio). Клятвена обіцянка вільновідпущеника (iuramentum liberti). Встановлення приданого (dotis dictio).

Літеральні (письмові) контракти (litteris), способи їх укладення. Журнал (adversaria). Книга прибутків і видатків (codex accepti et expensi). Синграф (syngrapha). Хірограф (chirographum).

Консенсуальні контракти, їх види. Договір купівлі-продажу (emptio-venditio). Договір найму речей (locatio rei). Договір найму послуг (locatio conductio operarum). Договір найму роботи (locatio conductio operis). Договір доручення (mandatum). Договір про сумісну діяльність або договір товариства (societas).

Реальні контракти. Позика (mutuum). Позичка (commodatum). Зберігання, схов (depositum). Договір застави (contractus pignoratitius).

Поняття та види безіменних (інномінальних) контрактів. Договір міни (permutatio). Оціночний договір (aestimatum). Прекарій (precarium).

Пакти (pactum). Додаткові (приєднані) пакти. Преторські пакти. Законні (імператорські) пакти.

Тема 13. Позадоговірні зобов'язання

Зобов'язання ніби з договорів (квазіконтрактів). Поняття та ознаки ведення чужих справ без доручення. Права та обов'язки гестора (negotiorum gestor) і господаря (dominus negotii).

Зобов'язання, що виникали з безпідставного збагачення (condicti sine causa). Позов про стягнення оплаченого неіснуючого боргу (condictio indebiti). Позов про повернення наданого, мета якого не здійснилася (condictio causa data causa non secuta). Позов про повернення одержаного від крадіжки (condictio ex causa furtiva). Позов про набуття за несправедливою підставою (condictio ex causa iniusta).

Деліктні зобов'язання. Особиста образа (injuria). Крадіжка (furtum). Пограбування (rapina). Неправомірне знищення або пошкодження чужого майна (damnum injuria datum). Загроза (metus). Обман (dolus malus).

Квазіделікти (quasi ex delicto). Відповідальність судді за неналежне здійснення судового провадження. Відповідальність за викинуте або вилите із помешкання на вулицю. Відповідальність за небезпечне для оточення виставлене, підвішене або вивішене майно. Відповідальність власників готелів, заїжджих дворів, судноволодільців за шкоду, завдану майну постояльців або пасажирів.

Тема 14. Спадкове право

Поняття спадкового права. Спадкування (hereditas). Спадкове майно (спадкова маса, спадщина). Спадкодавець і спадкоємець. Види спадкування. Відумерла спадщина (bona vacantia).

Основні етапи розвитку римського спадкового права. Спадкування за jus civile. Спадкування за преторським едиктом. Спадкування за імператорськими законами. Спадкування за правом Юстиніана.

Стадії процесу спадкування. Відкриття спадщини. «Лежача» (hereditas jacens) спадщина. Прийняття спадщини (hereditas aditio). Спадкова трансмісія. Захист спадкових прав.

Спадкування за заповітом. Поняття заповіту (testamentum). Заповідальна правоздатність. Приватні та публічні заповіти. Усні та письмові заповіти. Структура заповіту. Призначення спадкоємця. Обмеження заповідальної свободи в римському праві. Обов'язкова частка в спадщині. Втрата заповітом сили.

Спадкування за законом. Черги спадкоємців.

Сингулярне наступництво. Легат (legatum), порядок його отримання. Обмеження легатів в римському праві. Четверть Фальцидія. Фідеїкоміс (fideicommissum).

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1. Основи римського приватного права: навчально-методичний посібник / за ред. Є. О. Харитонова. Одеса : Фенікс, 2019. 296 с.
2. Основи римського цивільного права : навч. посібник / І.Г. Козуб, М.І. Боднарук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 488 с.
3. Римське цивільне право: Навчально-методичне забезпечення // за ред. Гіда Є.О. К.: Національна академія управління, 2019. 73 с.
4. Римське приватне право. Практикум: навч. посіб. / за ред. Р. А. Майданіка та Є. О. Рябоконея. Київ: Алерта, 2021. 220 с.
5. Тетарчук І.В. Римське приватне право: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: ЦУЛ, 2020. 136с.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (екзамен).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (екзамен) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:***Політика дотримання академічної доброчесності***

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Основи римського цивільного права».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА